

Czasownik: aspekt, strona, formy nieosobowe

dokonane i niedokonane, strona czynna i bierna, formy na -no, -to

opracowanie: **Mateusz Będkowski** · niekazmuliczyc.pl

KLUCZ NAUCZYCIELA

Grupa A

Suma: 12 pkt

Czas: 15 min

5 zadań · 12 punktów · 15 minut · bez słownika · pisz czytelnie · w zadaniach otwartych licz się poprawna forma i pisownia.

Zadanie 1. (0–4)

OTWARTE

Zakreśl aspekt czasownika.

1. gotować — **dokonany / niedokonany**
2. czytał — **dokonany / niedokonany**
3. ugotować — **dokonany / niedokonany**
4. posprzątały — **dokonany / niedokonany**

Odpowiedź: 1. niedokonany; 2. niedokonany; 3. dokonany; 4. dokonany**Rozwiązanie:** Dokonany — czynność zakończona (co zrobić? przeczytać); niedokonany — czynność trwa lub się powtarza (co robić? czytać).**Punktacja:**

1. **1 pkt** — podpunkt 1
2. **1 pkt** — podpunkt 2
3. **1 pkt** — podpunkt 3
4. **1 pkt** — podpunkt 4

Zadanie 2. (0–2)

OTWARTE

Podaj czasownik dokonany do pary aspektowej.

1. dawać → _____
2. robić → _____

Odpowiedź: 1. dać; 2. zrobić**Rozwiązanie:** Parę tworzy czasownik o tym samym znaczeniu: robić — zrobić, brać — wziąć.**Punktacja:**

1. **1 pkt** — podpunkt 1
2. **1 pkt** — podpunkt 2

Przekształć zdanie ze strony czynnej na bierną.

1. Policjant zatrzymał złodzieja. →

2. Babcia upiekła ciasto. →

Odpowiedź: 1. Złodziej został zatrzymany przez policjanta.; 2. Ciasto zostało upieczone przez babcię.

Rozwiązanie: Strona bierna: został / jest + imiestów, wykonawca czynności z „przez”.

Punktacja:

1. **1 pkt** — podpunkt 1

2. **1 pkt** — podpunkt 2

Czy to forma osobowa, czy nieosobowa czasownika?

1. mówi się — **osobowa / nieosobowa**

2. śpiewają — **osobowa / nieosobowa**

3. czytam — **osobowa / nieosobowa**

Odpowiedź: 1. nieosobowa; 2. osobowa; 3. osobowa

Rozwiązanie: Formy nieosobowe nie wskazują osoby: bezokolicznik (pisać), formy na -no, -to (czytano, umyto) i konstrukcje z „się” (mówi się).

Punktacja:

1. **1 pkt** — podpunkt 1

2. **1 pkt** — podpunkt 2

3. **1 pkt** — podpunkt 3

Które zdanie zawiera bezosobową formę czasownika?

A. W szkole zorganizowano kiermasz.

B. Mama upiekła ciasto.

C. Uczniowie zorganizowali kiermasz.

D. Chłopcy grali w piłkę do wieczora.

Odpowiedź: **A**

Rozwiązanie: „W szkole zorganizowano kiermasz.” — forma na -no/-to lub z „się”, bez wskazania wykonawcy.

Błędne odpowiedzi: w pozostałych zdaniach wiadomo, kto wykonuje czynność.

Punktacja: **1 pkt** — poprawna odpowiedź.

Zasady przyznawania punktów

- Zadania zamknięte: 1 pkt za poprawną odpowiedź; 0 pkt za błędną, za brak odpowiedzi albo za wskazanie więcej niż jednej odpowiedzi.
- Zadania otwarte i z lukami: punkty według kryteriów podanych przy zadaniu. Każdy poprawny sposób rozwiązania jest akceptowany, także inny niż w kluczu.
- Przy poprawnej metodzie i błędzie rachunkowym uczeń traci tylko punkt za wynik końcowy; sam wynik bez wymaganego zapisu obliczeń daje najwyżej punkt za odpowiedź, jeśli kryteria tak stanowią.

Proponowana skala ocen (12 pkt)

12–11 pkt: bardzo dobry · 10–9 pkt: dobry · 8–7 pkt: dostateczny · 6–5 pkt: dopuszczający · 4–0 pkt: niedostateczny

Progi orientacyjne: ok. 90% / 75% / 55% / 40%. Dostosuj je do wewnętrznych zasad oceniania.